

Nro. 13.

A' FELS. CSÀSZÀRNAK ÈS A. KIRÀLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÒL.

*Indult Bétsbòl, Kedden Fèbruariusnak 15 ik napján
1823 ik esztendòben.*

B é t s.

Feldmarsal Károly Kir. Fõ Herczeget, kevés ideig tartott, de veszedelmes nyavalyájától, az egész Auszriai Birodalomnak örömeire és hálnára, a' kegyelmes egek ismét meg szabadították. Egy nap sem múlt el, mellyenn az itt lévõ uraságok, és fõbb rangú emberek, betegségének ideje alatt, betses életérõl értekezni ne kívántak volna. Ki nem lehet mondani, melly nagy nyughatatlanság közt forgott az ide való Publicum, ezen közönséges kedvességben lévõ Kir. herczeg miatt.

Pétersburgból az a' hir jött ide nem régiben, hogy a' Kozákoknak fõ Kormányozójok, Gr. Ras-

sumovský, a' Cs. Kir. udvarnál lévő Orosz követnek édes atya meg halálozott.

Az a' fűtő és egyszersmind világító kemen-tze (Thermolampa) mellyet Morva Ország *Znaym* nevű városában *Winzler* Ur talált, mint köz hasznú és a' fát nagyon kémálló eszköz, közönségesen fel fog vétetődni. Egy illy Thermolámpával három szobát fűteni, világosítani, és 12 15 személy szá-mára főzni sütni lehet egyszersmind.

A' 12 - dik századtól fogva, nem tsak az em-beri nemzetet, hanem még az oktalan állatokat is, névezetessen a' juhokat, nagyon vesztegette a' himlő. Tulajdon tapasztalásokból tudják ezt a' Magy. Gazdák, a' melly nyavalya nemtsak a' Magyar és Tót juhokban, hanem még a' Spanyol Országiszár-mazásúakban is sok kárt szokott okozni. Cs. K. udvari Tanácsos és a' Cs. Kir. Familia uradalma-inak fő igazgatója nemes *Holzmeister* ur, ezen drága állatoknak a' vesztegető himlőtől leendő meg mentésekre nézve magában el tökélllette, hogy a' Spanyol juh bárányokon a' juh himlő bé óltásá-val próbát tegyen. Arravaló nézve Orvos Doctor és a' barmok orvoslásáról tanító tudománynak kö-zönséges tanítójával *Pessina* urral magagondolat-jait közölvén, a' Cs. Kir. Familiának Német és Magy. Országai uradalmaiban, a' múlt tavasszal 6000 darab szopos, és 1000 darab idősebb bárányokba, minden eleve való készítés nélkül, óltatta bé a' himlőt, mellyek a' bé óltás után is olly frissek 's vidámak voltak, mint szinte a' bé óltás előtt. — A' bé óltattak közzül még tsak egy darab sem ve-zett el, és tsak egynéhány találtatott ollyan, a' mel-lyen a' himlő ki nem üthetett, Hogy az illy bé

óltás a' természetes himlő ellen való hathatos eszköz legyen, annak meg tudása végett 1000 darab barányon tétetődött próba, melyek a' természetes himlővel bajoskodó juhok közzé botsáttatván, egyetlen egy darabra sem ragadott az el. — A' bé óltás módjáról, az alkalmas himlő materiának meg választásáról, a' bé óltásra leg alkalmasabb idő szakaszáról, az öreg juh-anyaknak és kosoknak bé óltatásokról egy különös könyvetske fog ki adatodni, és a' mezei gazdaságot kedvellő Publicummal is közöltetni.

Erdély Ország.

Szebenből Jan. 23-ik napján. Cs. K. Generál-Major Baró *Szentkeresztly András* Ő Nagyságát, azon különös vitézségére nézve, melly által valamin a' utolsó Török, úgy a' most végződött Francia háború alatt magat mások felett meg különböztette, az Ersébet-Terézia vitézi Rendjének keresztjével, és az ahhoz köttetett Elztendőnként 500 forintokból álló fizetessel meg ajándékozni méltoztatott a' mi érdemeket betsülni tudó Felsőges Urunk.

A' Jénai mineralogica tudós Társaság, nem régiben tartott egyik gyűlésében, Károlyfejevári Kanonokot, ét az oda való Seminariumnak Igazgatóját, F. T. *Hene Ferentz* Urat, a' tetmészeti tudományban, nevezetessen, a' mineralogiában tett előmeneteleire nézve, maga betsülletből való tagjai közzé vette fel, és eránta való tiszteletének ki nyilatkoztatására, az arról való diplomát nékie meg küldötte.

Német Ország.

A' Berliui Német jádzó Izzineknek (theatrumok)

nak) Directora a' hires *Iffland*, rá unván a' Berlini lakásra, 6000 tallér fizetésre, és több hasznokra a' Stuttgárdiai jádzó szin kormányozására vett hivatalt a' Würtembergi uralkodó herczegtől. Több nevezetes Actorok is vettek oda hivatalt a' Berlini és Weimári theatrumokról. — A' maga udvari tiszttjeinek és tselédinek eddig való fizetéseket meg jobbitotta, és új 's igen szép köntösbe öltöztette a' nevezett herczeg. Azon pompára, melly az ő Vál. Fejedelemségbé való bé iktatásának idején fog lenni, igen sok készületek tétetődnek Stuttgardiában.

A' Baváriai Vál. Fejedelemnek azon vallásbéli szabad gyakorlási és türelemet tárgyazó parantsolatja, mellyet a' Magy. Kurirnak Februarius 8-ik napján, 11-ik szám alatt költ darabjának 165 és következő lapjain olvasni lehet, minden újonnan nyért tartományaiban a' papoló székekből hirdette-tett ki, 's mindenütt rendkívül való örömmel vétetődött — Azon gazdag kintset, melly a' Frantzia háború alatt, a' Koloniai fő templomból bátorságnak okáért Frankfurtumba által vitetődött, a' Fr. Kormányfőek vissza kívánván, azt oda vissza kellett venni.

A' Regensburgi rendkívül való Német deputatiónak 29-ik Januariusi tartott gyűlésében, a' közbenjáróságot magokra válalt Hatalmasságok minifterjeiknek azon jegyzésekről, melly a' Treviri Erseknek a' Lüttichi és Bázeli herczegi Püspököknek, az alattok lévő Káptalanoknak, és udvari tiszttjeiknek dotatiójokat tárgyazza, az a' végzés hozatódott, hogy az új Vál. Fejedelmeknek, úgymint, a' Bádeni, 's Würtembergi herczegnek, és a' Hesszeni Landgrófnak adassék tudtokra, és ő töllök is kérdetteffék meg,

ha az azoknak rendelt fizetéshez akarnak e' ök is valamit adni?

A' későbbi tudósítások szerént, a' birtokaiktól meg fosztatott herczeg Püspökök dotatiójok a' következendökből fog állani: 1) Az *Aschaffenburgi* Vál. Fejedelemnek, Wormátziáért, Hesszen-Darmstadt 10000; Konstantziáért, a' Bádeni herczeg 20 ezer forintokat fog esztendőnként fizetni. — 2) A' *Treviri* Érseknek Augspurgért, a' Bavária Vál. Fejedelem 60000; az Ellwangeni Prépostságért, a' Würtembergi herczeg 20000, mint Vál. Fejedelemnek pedig, Brandeburgia, Saxonia, Bayária, Hannovera, Würtemberg, Salzburg (Toskána), Hesszen-Kasszel és Bäden, mind öszve 100000 forintot. Az *Aschaffenburgi* Vál. Fejedelemnek is éppen annyit — 3) A' *Bambergi* herczeg Püspöknek 60 ezer — 4) A' *Würzburgi* herczeg Püspöknek, azon Püspökségért 60 ezer, és a' Bambergi 70 esztendős h. Püspök halála után, azon Püspökségért 30000 for. 5) A' *Fuldai* és *Eichstaëdti* h. Püspököknek, egyen egyen 50000 tallért — 7) A' *Yorki* herczegnek, mint Osnabrücki h. Püspöknek 106,000 tallért fognak esztendőnként fizetni, s. a. t.

Nagy Britannia

A' múlt Januárus 20 - dik napján sok külömb külömbféle rangú és állapotú személyek, kiváltképen Orvos Doctorok gyüllöttek Londonban egy vendég házban öszve, és hosszasan tanátskoztak a' felöl, mitsoda úton módon lehetne a' természetes, vagy inkább az Arábiai himlöt Európából ki irtani leg könnyebben, 's leg hamarább. A' tehén

himlővel való bé oltásnak fel találója Orvos Doctor *Jenner* is jelen volt ezen tanátskozásban, ki nek meg köszönhetetlen munkásságát *Wilberforce* javaslásából, az egész emberiség képében meg köszönte ez a' gyűllés, 's azt végzette, hogy kéretteffen szabadság a' Parlamentomoktól arra, hogy ezen pusztító mételet, melly magában Angliában 90000 embert is meg öldököl esztendőnként, szabad légyen ki irtani, és adattassék szükséges költség ezen áldott fel tételnek eszközzésére. Magok a' jelen volt személyek is mingyárt 500 font sterlinget szedtek öszve azon végre magok közt.

Londonból Január. 19 - dikén. Egy Alexándriában lévő Anglus hadi tiszt így ír onnan Nov. 1-ső napján. Meg lehetős hármóniában élnek hadi feregeink most az itt lévő Muzulmánokkal. Mi nem régiben olly példáját adtuk erántok való emberiségünknek, mellyen magok is el bámúltak. A' múlt Octóber 28 - dik napján tartatván a' Mahomed Próféta innepe, mi is, mind az Alexándriai erősségekről, mind annak kikötő helyében lévő hadakozó hajóinkról, annak meg tisztelésére hufzon négy versbe durogtattuk ágyúinkat — Ez a' szép egyet értés nem régiben illy kedvetlen történet által háborítatott meg: Három Török az Anglus flázsát meg támadván, ez vitézi módon védelmezte magát, ambar nagy kard vágást kapott légyen is a' fején amazoktól. Az Alexándriai kormányozó Basától elégtételt kívánván a' mi vezérünk, adott ugyan de kéntelen kedvetlen, és a' bünös Muzulmant meg sínórozta, mellyen ennek társai meg bosszónkodván, azokat a' hadi tisztjeinket, a' kik annak világhól való ki végeztetésén jelenváltak, meg tá

madtak, és löttek is reájok egynéhányfzor. Melly értésére esvén a' mi Kormányozóknak, generál marsot üttetett, és kevés szempillantat múlva az egész itt lévő Anglus hadi nép fegyverben állott. Mint a' nyúl úgy futottak el a' Törökök, ellenben a' Bása, félvén bosszúálló kezeztől, a' mi fő kvártélyunkon keresett magának bátorságot. — Még most is erőssen foly a' Mammelukok és Törökök közt való háború — egyik sem ad pardont a' másiknak. — A' hadi fenytékre és vitézségre nézve a' Mammelukok sokkal felül múlják a' Törököket, és a' lakosok magok is amazok mellett vannak, a' kik a' sok húzás vonás, és sanyargatás miatt gyomrokból utályják a' Törököket.

Londonból Jan. 21-ik napján: A' keresztény vallás terjesztésére ügyelő ide való társaság, munkaságának szerentsés előmenetelére nézve, nem régiben haláadó innepet tartott. A' miolta az új Testamontomi szent irás Malabáriai nyelvre által fordítatott, azolta sok Indusok és Braminusok tértek a' keresztény vallásra. Madrásban másodszor is ki fog az új Testamontomi szent irás nyomtatodni. — A' nyomtatványoknak 30000-re öregbitetik a' száma.

Calcuttaból, Bengalának fő városából írják, hogy az a' 6000 főből álló oda való hadi sereg, melly Generál *Baird* vezérlése alatt, a' veres tengeren az Egyiptomban volt Francziák ellen hadakozó Anglus hadi népnek segítségére küldetett vala, a' múlt nyáron, Julius 31-ik napján, oda szerentséssen vissza ment, és ámbár a' veres tenger és Nilus vize közt lévő temérdek homokos pufztákon két izben ment által, még is kevés embert vesztett el.

Londonból Jan. 21 ik napján. A' múlt szerdán gazdag vendégfényt adott az itt lévő külföldi minisztereknek az itt lévő Frantzia követ Generál *Andreossy*. Ministerjeink 's több nagy embereink közül is sokan meg tisztelték az magok jelenlételek által nevezetessen Lord *Hawkesbury*, Lord *Pelham*, L. *Hobart*, L. *Castlereagh*, L. *Harvey*, Minister *Ad-dington*, *Merry* úr, és többen is. Herczeg *Portland*, Gr. *Chatam*, Gr. *St. Vincent*, és *Hammond* úr is hivatalosok voltak, de változó egészségek miatt nem jelenhettek meg. Estéli hét órakor ültek le az asztalhoz, és éjfél után költék fel a' mellől. A' vendéglő gazda, General *Andreossy*. Gen. *Leclerc* halála miatt, mély gyászba öltözve jelent meg a' vendégek közt.

Néhány hitelt érdemlő külföldi újság levelek után, mi is azt irtuk vól nem régiben, hogy valameddig az Egyiptom vissza vételére tett költségeit Angliának a' Fényes Porta vissza nem fizeti, addig amaz ottan lévő hadi népet vissza nem húzza. A' *Morning-Cronicle* nevezetü Londoni közönséges újság levél világossan meg hazuttollya e' dolgot, s a' többi közt így szól: „Tsak úgy vólna ennek kivanasára jussunk, ha ezen feltétel alatt küldöttünk vólna a' Fényes Portának az Egyiptomban vóló Frantziák ellenszegedelmet. Az Amiens-i békeség kötésben is semmi emlékezet nem tétetődött e' dologról, hanem arra kötelezte magát Anglia, hogy Máltát és Alexandriát előbbi törvényes urainak vissza adja. Tagadhatatlan, hogy fokkal tartozik Angliának a' Fényes Porta, de nem hiszük, hogy nékie tett szolgálatunkat pénzel vissza fizethetné; az illetén gondolatok nem illené-

nek egy nagy nemzethez, és azt, a' mi Helvétziával, 's Hollandiával történt, mi nem követhettyük. Az olly ditsőffég, a' melly minden hafzon keresés nélkül való fegedelemből származik, fokkal nagyobb hafznunkra szolgál minékünk, mint sem azok a' piafzterek, a' mellyeket mi az erőtlen Diván erfzenyéből ki fatsarnánk. — Gondolni sem lehet, hogy a' mi kórmányszékünk Egyiptomra tett költségeinek vissza térítéséről tsak egy szempillantot is gondolkozott volna valaha. Az által mutathattya meg erántunk való háladatosságot a' Fényes Porta, ha kereskedésünket könnyíti s. a. t."

A' múlt Januáriusban, egy olly társaság állott öfzve Londonban, melly egy olly kemény seprő eszköznök fel találására, mellyel a' kéményeket könnyen és szépen ki leheszen tisztítani, jutalmat tett fel így hogy azok a' szegény gyermekek, a' kik ekkorig ezen veszedelmes munkára alkalmaztattak attól meg szabadúlhasanak. Ezt a' fel találandó eszközt a' Londoni tudományoknak és szép mestersegeknek Akadémiája fogja meg vizálni.

Frantzia Respublika.

A' Sz. Domingóban meg hólt Fr. Generál hamvainak meg tisztelése végett nemtsak a' Conzulok, nemtsak a' főbb rangú tisztviselők, hanem még a' Párisban lévő külső országi ministerek is gyász köntösbe öltöztek. Az Anglus követ Lord *Withworth* kevés napokig viselte azt, a' több Európai udvaroknak ministerjei ellenben még most is gyász ruhában járnak. — Generál *Lannes*, az első Conzúl lógora, Frantzia követ fővel ismét vizsgálja meg Lizbonába; az első Conzúttól lett elbuzásának alkalmatosságával, az ő eddig való hiv-

séges szolgálatját nagyon meg ditsirte, és arra ferkentette őtet, hogy a' Frantzia kereskedés előmenetelesítésére továbbra is figyelmezzon szorgalmatossan.

A' Párisi officialis újság levélnek a' Monitörnek 28-ik Januariusi darabja, az Algiriai haramja tarsaságról ekként szól: Az Algiriai Dey, az az, uralkodó herczeg, úgymond, hadat izent Dánia Országának, és meg izente az ott lévő Dánus követnek, hogy harmad nap alatt onnan el takarodjon, külömben ebül leszen a' kaptzája. Az ott lévő Frantzia Agensnek, polgár Dübois Thainvil lenek világos parantsolatja lévén az eránt a' Frantzia első Conzultól, hogy minden Frantzia Republikával barattságban élő Európai Hatalmasságokat védelmezzon az Afrikai haramja Társaságoknak erőszakoskodasaitól, leg ottan értésére adattaa' Deynak, hogy az első Conzúl, az ő igazlátalan, és olly Hatalmasság eránt való illetlen tselekedetén, melly nemtsák semmi alkalmatosságot nem szolgáltattot nékie arra, söt inkább nem régiben is nagy adót fizetett nékie, nagyon meg fogna bosszonkodni. Frantzia Országának ezen maga közben vetése nemtsak nem tettzett az Algiriai Deynak, söt még a' Frantzia Agenst is fenyegetni bátorkodott, de elene mivelni semmit sem mérészlett, és a' Dánus követ is tsendefélegben maradt.

Az Egyiptomba küldetett, de már onnan is vizsza fordúlt Frantzia Oberster *Sebastiani*, útjában a' Corzyrai szigetet, vagy inkább a' Jóniai hét szigetekből álló Republikát is meg látogatta, kinek Corzyrába lett érkezésen, az ott lévő Frantzia gondolkozású lakosok magoknak avval hizelked-

tek, hogy ők előbbi állapotjukba vissza fognának helyheztetődni. Értésére esvén polgár *Sebastiani*-nak e' dolog, következő foglalatú levelet közöltetett az odavaló Előjárók által azon szigetnek lakosival.

„Reám bizta, úgymond, az első Conzúl ezen híj Respublika szigetjeinek meg látogatását, és azon való örömének ki nyilatkoztatását, melly ezen respublika belső tsendességének vissza állalán ő benne támadt. — Ezen hét szigetből álló Respublika mástól való nem függéséért való kezességét Franciaország, az Orosz Birodalom, és a' Fényes Porta válaltak magokra. Ezen három a' leg szorosabb baratság kötele által öszve kaptoltatott Hatalmasságok tellyes reménységben vannak az eránt, hogy ezen Respublikának boldogságaért való gondoskodásoknak jó következőse, és minden fel háborodott indulatoskodásoknak vége fog lenni. A' tiszta democrátia (a' népnek köz uralkodása), és a' határozhatatlan aristocratia, avagy néhány nemesek által való kormányoztatása, ezen Respublika alkotmányával ellenkeznek. — Ezen alkalmatossággal 120 ezer tallérból álló adót, és az ott lévő Orosz katona őrizetnek tartására 200000 tallér rendkívül való adót vetett azon hét szigetbéli lakosokra.

Ez a' derék hadi tizt Oberstier *Sebastiani*, a' kit tudnillik az első Conzul olly feltételből küldött vala a' Levantába és Egyiptomba, hogy a' Frantziáknak, a' revolutió alatt, ott félbe szakadt kereskedéseket helyre állassa, öt hólnapi utazása után Párisba vissza érkezvén a' reá bizatott dolognak folytatásáról az első Conzulnak számot adott.

Ennek az ő hofszas jelentésének summája a' következendőkben áll: Én, úgymond, September 16-dikán, Tulonba a' Cornélie nevü fregatra ülven, 's azon kikötő helyből még azon a' napon ki evezvén, azon hólnap 30-ik napján Tripolisba érkeztem. Minekutánna az oda való Basa és Svécia közt támadt villongást le tsendesitettem, és ötet az Olasz Respublika meg esmérésére nagy ügygel bajjal reá vettem volna, October 2-ik napján onnan tovább utaztam, 's azon hólnap 16-ikán Alexandriába jutottam szerentséssen. — Még a' nap az ott őrizetben lévő Anglus hadi seregeknek fő vezérjekhez Generál *Stuart*hoz mentem, 's nálla az Ammiensi békeffég tellyesítését sürgettem. Eleinte arra kötelezte magát, hogy rövid idő múlva ki fogna Egyiptomból költözni; de minekutánna meghatározott feleletet kívántam volna tőlle, akként válaszolt, hogy ő Alexandria oda hagyására semmi parantsolatot nem vett a' Londoni Kormányfzéktől, és hogy hihetőképen egész télen ott kell nékie maradni. — Generál *Stuart* középszerű talentommal biró ember, ellenben az Adjutánsa Fr. emigrans *Sades* nagy elmével bir, ő igazgattya a' Generálisát, ő pedig most igen nagy ellensége a' Frantziáknak. ”

Ezen a' napon, az Alexandriai Basát, és az oda való Kapitán Beyt is meg látogattam, 's tudokra adtam, hogy nem sokára kereskedésre ügyelő Franczia Agensek fognának Egyiptomba menni, mellyen ők igen nagy örömet, az Anglusoknak további ott maradásokonn pedig nagyon meg szomordtak és bosszonkodtak. — A' következett napon másoknak látogatásokra is el mentem, és ők

is vissza látogattak engemet. — October 20-ikán N. Kajróba utázni akarván, a' hirtelen támadt tengeri szelvények miatt az Alexandriai kikötő helybe vissza térni kényszeríttem. A' következett napon Abukirba, azután Rosettébe, azután Faonebe, más nap Rahmaniebe, October 25-ikén Boulaqba jutottam, a' honnan polgár Jaubertet N. Kajróba küldöttem, 's ő általa, oda leendő menetelemről az oda való Török Basának jelentést tettem. Ez, mingyárt a' következett nap reggelén 300 lovas és 200 gyalog katonát küldött előmbé olly véggel, hogy ezek sok ágyú durogások közt engemet N. Kajróba kisirjenek bé. Hozzá lett érkezésem után nékie így szóllottam : a' Frantzia Respublika és Fényes Porta békeféltre léptek egymással, az előbbi baratságos- és kereskedésbéli egyesség ismét el kezdődik, és a' van a' Fő Conzultól reám bizva, hogy az ő te erántad való jó indulatjáról bizonyossá tegyek tegedet, és azt is tudtadra adjam, hogy nem sokára kereskedésre ügyelő Agensek fognak Egyiptomba jönni. A' Basa nékem így felelt : „Az első Conzulnak erántam való jó indulatja haladatoslagot gerjeszt én bennem, és én mindenkor szives barattsággal fogok az ő Agenseihez viseltetni. — Annakutánna a' nékem rendelt kvártélyra mentem, a' hol a' városbéli főbb főbb emberek látogatásomra jöttek. — October 27-ik napján ismét conferentiát tartottam a' N. Kajrói Török Basával, 's ő előtte ki nyilatkoztattam, hogy reám legyen bízva, hogy a' Fényes Porta, és Egyiptomi Beyok közt a' közbenjáróságot magamra vállalván, békeltessem őket özve. Erre a' Basa így felelt, hogy nékie parantsolatja van arra, hogy addig a' hada-

kozástól meg ne szűnnyon, míg egészen ki nem irtya a' Beyokat ; és a' midőn én az eddig történt, 's reá nézve szerentsétlen ki menetelű tsatáknak meg hányasából vetéséből meg mutattam volna azt néki, hogy ahoz semmi reménysége nem lehet, a' Fényes Portának hozzá küldött parantsolatját nékem meg mutatta, melly miatt lehetetlen néki a' Beyokkal való meg békéllésről gondolkozni."

(A' többit a' jövő alkalmatossággal.)

Batava Respublika.

Hágából Jan 24-dikén. Ezen Köz-Társaságnak Státus költségei 69 millió forintra mentek az el múlt 1802-dik esztendőben, kiváltképpen azért, mivel a' napkeleti és napnyugoti Indiára küldött flottáknak ki készítésére temérdek költséget kellett fordítani Ezen folyó 1803-ik esztendőre való költségei 54 millióra, jövedelmei pedig 31 millióra fognak menni, a' mellyből ki tétzik, hogy sokkal többre megyen Respublikánknak esztendei költsége mostani jövedelmeinél, és valameddig a' kereskedés előbbi virágzó állapotjára vissza nem áll, addig még csak reményleni sem lehet, hogy a' mi Státusunk jövedelmei költségeit felül haladhassák.

Hágából Jan 25-dikén. A' Frantzia Respublikának nállunk lévő minísterje, polgár *Semonville* a' St. Domingóban meg holt Fr. Generál-*Leclercnek* haláláról a' mi Kormányzékünknel az első Konzul nevében jelentést tévén, a' külföldi dolgokra ügyelő Státus Tittoknokra bizatott, hogy a' nevezett Fr. minísternek condoleáljon, a' ki egész familiájával egyetemben 10 napig tartó gyász ruhába öltözött.

Admirál de Winter-ről olly tudósítást vett a' Hágai Kormányzék, hogy ő a' kormányára biza-
tott gesvaderrel a' Tuloni kikötő helybe evezvén
bé, ott számos szárazra szállítandó truppokat vett
vólna fel hajóira, a' mellyekkel kevés napokig
tartott tengeri utazása után a' Cagliari kikötő hely-
be (Szárdiniában) ment vólna bé, és a' midőn az
oda való kormányozótól, a' hajóin lévő betegek-
nek orvosoltatásokra, és friss viznek vételére néz-
ve, a' szárazra való ki szállásra szabadtságot kért
vólna, amaz az ott lévő Anglus hajóknak kormá-
nyozójával conferentiát tartott, 's azután Admirál
de Winternek világoffan meg izente, hogy néki,
az ő kérését bé tellyesíteni nem lehet.

Hagából, Jan. 28-ik napján. Mint bizonyos
dolgot úgy befzéllek, hogy az Orániai herczegnek,
kinek nevében a' Hollandial hadakozó hajokat se-
quentium alá vette Anglia, 200000 font sterlinget
fogna fizetni. — A' mi tenger partjaink és cana-
lisaink vastag jéggel vannak bé fedve, mellyek
hogyna hirtelen lágy idő lesz, a' tengerbe bé
fagyott hajóinkba sok kárt fog tenni. — A' nap-
nyugoti Indiából jött tudósítások nem igen ked-
vezők. Sok helyen a' kaffé termés középszerű,
sok helyen igen tsekély vólt. — Nádméz siuts olly
böven mint másszor vólt, melly miatt mind a'
kettőnek nevékedett az árra. — A' St. Domingói
nyughatatlanság, a' napkeleti Indiában mind job-
ban jobban erőt vevő veszedelmes sárga hideg, és
a fekete embereknek dragasága is nagy okai a'
kaffé és nádméz szük vóltának.

Jelentés.

Az Orvosi és Gazdasági Tudósítások,
mellyeknek némely árkusi már a' sajtó alól is ki

szabadultak, és itt már készen olvastatnak is, az elküldés módjában tett néminémű akadályok miatt a' két Hazába mind ez ideig is ugyan le nem indittathattak: de mindazáltal légyenek az érdeemes előfizetők arról meg győződve, hogy azon közhaszonra készülő munkának kezekbe lehető jutása mivel el haladt, bizonynal el nem marad; sőt a' Felső Kamaránál, mellytől függ a' Fő Posta Hivatal is, rövid idő alatt a' dolog már eldülvén, azonnal a' mi belőle már készen itt hever, egyszerre kezekbe küldődik, 's az után rendel a' többi hetenként.

A' melly árkusok ezen munkából egy esztendő alatt hetenként kijönek, az esztendő végivel 4 tomoóban lehet azokat özfzfeszedni, mellyekhez négy külön titulusok fognak tartozni, hogy így egy esztendőben ki jött munkát négy darabba leheffen bé köttetetni, 's minden negyedik vagy utolsó darabnak a' végire készitődik egy laistrom, mellybe az A B C betűinek rendi szerént azon dolgok szorgalmatosan fel fognak jegyződni, a' mellyekről ezen tudósításokban e' vagy amaz esztendőben szó volt. Hogy így a' munka még azon esztendő tart mintegy újságúl, mivel árkusonként kapja, 's egyszerre nem sok lévén az olvasni való, kiki unalom nélkül által nézheti, az esztendő pedig kitelvé, egy olly hasznos könyv leheffen belőle, mellybe mintegy archivumba az Orvosi és Gazdasági új hasznos találmányokat özfzfeszedegetve együtt leheffen találni. Irtam Bécsben Februariusnak 11. dikén 1803-ban.

Sándorffi József
Orvos Doktor.